

KOMMUNLEDNINGSKONTOR KLK
Ekonomianalytiker
Henrik Berggren

KOMMUNSTYRELSEN
2022-03-28

Utökad låneram för Käppalaförbundet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige beslutar att godkänna ändring av § 14 Lån i Käppalaförbundets förbundsordning till ett lånetak uppgående till 3 350 mnkr
2. Kommunfullmäktige beslutar att godkänna att ny förbundsordning gäller från och med den 15 maj 2022.

Sammanfattning

Käppalaförbundet har efter beslut i Mark- och miljööverdomstolen fått tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet för att rena medlemskommunernas avloppsvatten. I beslutet ställs krav på en skärpning av utsläppsvillkoren.

Det nya tillståndet innebär stora investeringar i befintligt reningsverk. Enligt en framtagen förstudie är investeringsutgiften kalkylerad till 1 750 mnkr. Investeringen kommer att behöva lånefinansieras. Den maximala låneramen enligt förbundsordningen måste således utökas med motsvarande belopp.

Under hösten 2020 behandlades en första höjning av låneramen med 900 mnkr av förbundets och dess medlemmar.

Käppalaförbundets fullmäktige beslutade på sitt sammanträde den 2 november 2021, (§ 22), att till medlemskommunerna hemställa om en utökad låneram för Käppalaförbundet i ett andra steg med 850 mnkr till sammanlagt 3 550 mnkr.

Käppalaförbundet hemställer den 21 december 2021 i en skrivelse att Täby kommun som medlem i Käppalaförbundet godkänner att förbundsordningen § 14 Lån ändras till ett lånetak uppgående till 3 350 mnkr samt att den nya förbundsordningen gäller från och med den 15 maj 2022.

Täbys kommunfullmäktige har behandlat frågan avseende den första delen av den utökade låneramen vid sitt sammanträde den 5 oktober 2020, § 128.

Ärendet

Käppalaförbundet är ett kommunalförbund med elva medlemmar. Förbundets huvudsakliga uppgift är att omhänderta och rena medlemskommunernas avloppsvatten. Täby har varit medlem allt sedan förbundet bildades år 1957. Täbys andelstal i förbundet uppgår 2020 till 13,0 procent. Andelstalet fastställs varje år i samband med årsredovisningen och bygger på summan av kapitalavgifter som respektive kommun betalat in till förbundet från det att kommunen blev medlem i förbundet.

För att säkra framtida reningskapacitet och att man inte överskrider gällande verksamhetstillstånd på 700 000 personekvivalenter initierade förbundet ett arbete år 2008 med att söka tillstånd för utökad verksamhet. Målet är att verket ska kunna hantera 900 000 personekvivalenter år 2040.

Käppalaförbundet har efter beslut i Mark- och miljööverdomstolen fått tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet för att rena medlemskommunernas avloppsvatten. I beslutet ställs krav på en skärpning av utsläppsvillkoren. Från att domen vunnit laga kraft den 25 juni 2019 har förbundet sju år på sig att ställa om reningstekniken till de nya kraven.

Tillståndet medför stora investeringar i det befintliga reningsverket. Investeringarna krävs dels för den utökade kapaciteten, dels för de högre miljökraven. Investeringsutgiften är prognosticerad till 1 750 mnkr (inklusive en riskreserv på 20 procent). Merparten av utgiften är kopplad till de högre miljökraven och ny reningsteknik. Befintliga bassängvolymmer är väl tilltagna och kapaciteten är långt ifrån uppnådd.

Enligt § 14 i förbundsordningen får inte förbundets lån överstiga 2 700 mnkr. Enligt delårsrapporten per den sista juni 2021 uppgår de räntebärande skulderna till 1 621 mnkr. Finansieringen av investeringen ryms således inte inom nuvarande låneram. En ändring i förbundsordningen kräver ett godkännande av respektive medlemskommun.

Käppalaförbundets fullmäktige beslutade på sitt sammanträde den 19 maj 2020, (§ 9), att till medlemskommunerna hemställa om en utökad låneram för Käppalaförbundet i ett första steg med 900 mnkr till sammanlagt 2 700 mnkr.

Täby kommunfullmäktige beslutade den 5 oktober 2020, § 128 att godkänna Käppalaförbundets hemställan om en utökad låneram.

Käppalaförbundets fullmäktige beslutade på sitt sammanträde den 2 november 2021, (§ 22), att till medlemskommunerna hemställa om en utökad låneram för Käppalaförbundet i ett andra steg med 850 mnkr till sammanlagt 3 550 mnkr.

Käppalaförbundet hemställer den 21 december 2021 i en skrivelse att Täby kommun som medlem i Käppalaförbundet godkänner att förbundsordningen § 14 Lån ändras till ett lånetak uppgående till 3 350 mnkr samt att den nya Förbundsordningen gäller från och med den 15 maj 2022.

Ekonomiska överväganden

Enligt delårsrapporten per den sista juni 2021 redovisar Käppalaförbundet räntebärande skulder på 1 621 mnkr. Med ett andelstal på 13 procent betyder det att Täby kommun har ansvar för skulder motsvarande 210,7 mnkr. Med nuvarande låneram på 2 700 mnkr uppgår Täbys ansvar till maximalt 351 mnkr.

Med en ökad upplåning på 850 mnkr enligt den som presenteras i hemställan blir Täbys slutliga ansvar 461,5 mnkr.

Tabell 1 Befintlig och föreslagen låneram Käppalaförbundet samt Täby kommuns andel, mnkr

	Befintlig ram efter första steg	Andra steg	Totalt
Upplåning	2 700	850	3 550
Varav Täby	351,0	110,5	461,5

Käppalaförbundets verksamhet finansieras till största delen av årsavgifter från medlemskommunerna¹. Täby kommun debiterar sedan anslutna fastighetsägare för omhändertagande av spillvatten som en del av VA-taxan. Spillvattnets del av taxan utgör knappt 25 procent. Principen för VA-verksamheten är att den ska vara 100 procent taxefinansierad. Uppstår det ett behov av ökade årsavgifter i Käppalaförbundet till följd av ovan beskrivna investering kommer det skapa ett behov av höjd VA-taxa.

¹ För detaljer se § 15 i förbundsordningen
https://www.kappala.se/globalassets/documents/diverse-dokument/kappalaforbundet_forbundsordning_slutversion_tillganglighetsanpassad.pdf

Enligt förbundsordningen ska förbundet upprätta en investeringsprognos för de närmaste 15 åren (§ 13). I denna ska effekten av pågående och planerade investeringar på låne- och avgiftsbehov redovisas.

Överväganden

Kommunledningskontorets tidigare bedömning att förbundets kansli gjort nödvändiga bedömningar och avvägningar kring den planerade investeringen ligger fast.

Kontoret känner dock viss oro för att projektet kan bli dyrare än projekterat och att den avsatta riskreserven på 20 procent är för liten. Det är därför positivt att det pågår ett arbete med att sänka förbundets finansieringskostnader kopplat till detta investeringsprojekt.

Det är viktigt att notera att den upplåning som sker inom ramen för Käppalaförbundet inte syns i kommunens räkenskaper och i de finansiella målen/nyckeltalen. Det är först när kommunen har ett betydande inflytande som kommunens andel av förbundets tillgångar och skulder ska upptas i kommunens koncernredovisning. Enligt 2 kap 6 § första stycket i Lagen om kommunal redovisning går gränsen för betydande inflytande vid 20 procent. Förbundet eller dylikt kan inkluderas vid lägre grad av inflytande om det har särskild betydelse för kommunens verksamhet och ekonomi.

Utöver detta har kommunledningskontoret inga synpunkter och förbundets hemställan om en utökad låneram bör kunna godkännas.

Katarina Kämpe
Kommundirektör

Håkan Larsson
Ekonomichef

Bilagor

- Hemställan om att ändra § 14 Lån i Käppalaförbundets förbundsordning

Expedieras

Käppalaförbundet

Redovisningschef Lena Fahlander